

Vi skärgårdsbor

Nr 4, december 2019

Tidningen från Skärgårdarnas Riksförbund

I detta nummer:

- Nationell skärgårdskonferens
- Ny färjesamordnare presenteras
- Besöksgruppen på upptaktsmöte

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Det gäller att blicka framåt. Foto: Anetté Larm Johansson

Kust och öar i centrum

Tur att det snart är julhelg så störtfloden av utredningar kanske stillnar av ett tag. Sällan har behovet av kust och ö-föreningar varit större. Det är svårt att hänga med, att med begränsade resurser matcha alla resurser som sätts in för att ta fram nya regelverk, planer och mål som på sikt kommer att styra vår vardag.

Självklart är det positivt att strandskyddets tolkningar utreds, att ostkustens hotade kustfiske diskuteras. Det är positivt att vi har en landsbygds politik som är brett förankrad i riksdagen, en livsmedelsstrategi och en agenda 2030. Det finns bra saker för oss i alla dessa agendor och strategier. Och hur mycket bränsle som helst till att mata nya utredningar med. Skärgårdarnas Riksförbund deltar i så många diskussioner som möjligt bara vi hinner dit.

Som ni kanske förstår döljer sig en viss frustation här, för sällan har så många varit inblandade i att ta fram underlag till hur vår vardag skall bli. Många som vi som bor och verkar i kust och på öar, inte delar grundläggande värderingar med. Det finns inget ont uppsåt eller dåliga avsikter, bara okunskap om hur det fungerar att bo och verka i vår speciella del av Sverige.

Kust och öar, tillsammans kallat skärgård består av både natur och människor. Både människornas och naturens förutsättningar för fortsatt liv måste beaktas samtidigt. Bevarandekrafterna för naturen är oerhört starkare än bevarandekrafterna för människorna. Man ser inte sambanden. Skärgårdens natur och kulturmiljö kräver skydd av båda. Skärgårdarnas Riksförbund tillsammans med sina medlemsföreningar och i sina arbetsgrupper gör allt vi kan för att med vederhäftiga fakta och egen erfarenhet påverka utredningarna i som vi tycker rätt riktning. Skärgårdarnas Riksförbund är nya på Facebook och där försöker vi spegla vad som är aktuellt.

Snart kommer tomten, den riktiga julklappen som vi som bor nära havet önskar oss är naturligtvis att man kommer överens om bra saker på klimatmötet i Madrid.

Gott Nytt År!

önskar vi alla läsare från Skärgårdarnas Riksförbund
Sune Fogelström, Ordförande

Vi Skärgårdsbor

nr 4, december 2019

I detta nummer:

- Framsida:** Fårö fyr.
Foto: Eva Widlund
- sid 2** Kust och öar, ordförande
- sid 3** Är skarven nyttig för den biologiska mångfalden?
- sid 4-5** Nationell skärgårdskonferens i Luleå
- sid 6-7** Tre öar med två färjeleder
- sid 8-9** På Upptäcktsresa i hållbarheten
- sid 10-11** Besök hos en familj på Fårö
- sid 12** Nätverksträff i Åre
- sid 13** Strandskydd, åter högaktuell på riksnivå
- sid 14-15** Ny arbetsgrupp kring Besöksnäringen
- sid 15** Rapport från möte med Havs- och vattenmiljörådet
- sid 16-17** Färjegruppens höstmöte, presentation av färjerederiet
- sid 18** Facebook, ett sätt att påverka
- sid 18** Ungdomsläger i Finland
- sid 19** Fyrraffischer från skolorna
- sid 19** Info från förbundet
- sid 20** Tankar om nästa år, redaktionen
- sid 20** Hemsköborna Lucköppning

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Vi Skärgårdsbor

Tidningen är producerad av Skärgårdarnas Riksförbund och utkommer med fyra nummer per år.

Ansvarig utgivare:
Sune Fogelström, ordf. SRF

Redaktion
Eva Widlund
Postadress
Södra Vinön 112, 715 93 Vinön
Redaktionen e-postadress
redaktionen@skargardarna.se
Foto
Om inte annat anges Eva Widlund

Förbundets e-postadress
info@skargardarna.se
Hemsida
www.skargardarna.se
Produktion och tryck
Linderoths Tryckeri, Vingåker 2019
ISSN 2000-0448

Är skarven nyttig för den biologiska mångfalden?

Har skarven positiva effekter på miljön? På den punkten råder det delade meningar om landet runt. Myndigheter av olika slag ser skarven som en viktig del i den biologiska mångfalden, medan allmänheten mest ser nackdelar, minskat fiskebestånd, lukt, döda träd och så vidare.

I Söderhamns skärgård har skarven härjat i många år. Skärgården är som skapt för skarvkolonier. Många träd-bevuxna öar utan bebyggelse, gör att den kan leva ostörd. Räckvidden är också stor så att de finns överallt i den drygt fyra mil långa skärgården, där både åar och en älv har sitt uttrin- ningsområde.

Stort intresse för skarven

Diskussionerna mellan fiskeorgani- sationer, kommuner och länsstyrelse har varit infekterad under många år. Söderhamns kust- och skärgårdsför- eningen inbjöd därför i november all- mänheten, länsstyrelsen och kommu- nen till ett seminarium. Målsättningen var att få klarhet i lagar och regler, tolkningar och vad som kan göras för att ökningen av skarvpopulationen skall stoppas, och även minskas.

Lagar och direktiv

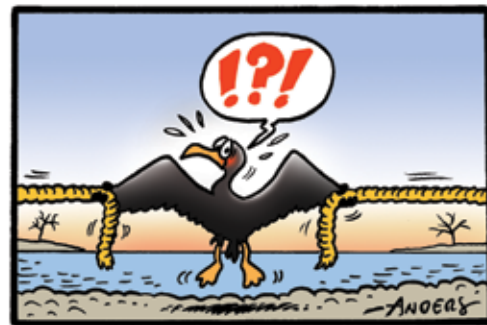
Länsstyrelsen informerade först om lagarna som styr deras direktiv, näm- ligen fågeldirektivet, art- och habi- tatsdirektivet, jaktlagen, jaktförord- ningen och artskyddsförordningen.

På grund av skarvens status i få- geldirektivet, saknas formella möjligheter att införa allmän jakttid och licensjakt efter skarv. Enda ändringen som skulle kun- na öppna för till exempel allmän jakttid, är att skarven skall listas i fågeldirektivets bilaga 2. Här finns sådana fåglar som stjärtand, svärta, brunand med flera sjöfåg- lar men ej skarv.

I andra län

Stockholms länsstyrelse har nyligen skickat ut ett förslag till ny förvalt- ningsplan som innehåller en halv- ering av antalet skarvbon från nuva- rande 6938 till 3000 bon. Målet skall vara uppnått år 2030.

I Gävleborgs län har man inget mål på antalet bon, utan att man tillåter en tio procent minskning av antalet bon i förhållande till föregående års in- ventering efter inkomna ansökningar från organisationer eller kommuner. Åtgärderna beviljas mestadels genom skyddsjakt. En ansökan från Söder- hamns kommun om störning och

SKARVFAKTA

1. Häckar i kolonier som kan bestå av enstaka par till mer än 10 000
2. Häckar under april-juni. I enstaka fall kan ungar påträffas så sent som i augusti. Normalt 3-5 ägg (max 7). Ruvningstid 30 dagar
3. Överlevnad normalt 2-2,5 ungar per par
4. Könsmognad uppnås vid 2-3 år och den mest reproduktiva åldern är vid 5-10 år
5. Konsumerar i snitt ½ kilo fisk om dagen, storleken kan vara upp till 1 kg, äter i stort sett alla olika fiskarter.

pickning av ägg har avslagits och be- handlas nu i förvaltningsrätten i Falun.

Eniga politiker

Seminariet besöktes av cirka 120 personer. Deltagarna diskuterade i sex olika bikupor, och fick där fram- föra sina frågor och synpunkter som panelen sedan fick svara på. Repre- sentanterna för de politiska partierna (Moderaterna, Centern och Sveri- gedemokraterna) betonade att de nu försöker med "näbbar och klor" att få till en ändring av EU-reglerna så att skarven förs över till bilaga 2.

Bland de som hade erfarenheter av skyddsjakt och utifrån vad man kan läsa sig till bland alla forum på nä- tet, där skarvproblemet behandlas, är skyddsjakt meningslös. Pickning av ägg, inoljning av ägg är också tidsödande och svåra att genomföra. Mötet efterlyste effektivare meto- der. Hoppet står till att politikerna kan få ändring på lagar och regler, men detta kommer att ta tid, så vi får fortsätta med att leva i samexistens med skarven.

Panelen vid Skarvmötet i Söderhamn

Magnus Svensson Centern, Viktor Wärnick Moderaterna, Janne Källström skarvjägare, Andreas Håberg Söderhamns kommun, Elina Eriksson och Sara Värn Länsstyrelsen och Daniel Persson Sverigedemokraterna.

Text och foto: Lennart Andersson
Miljö & energigruppen SRF

Nationell skärgårds-konferens i Luleå

Förra året hölls en skärgårdskonferens i norra Bohuslän på Kosteröarna. Redan då framfördes önskemål om att nästa konferens skulle förläggas i norra delen av vårt land. Valet blev så småningom Luleå och tidpunkten ändrades från vår till höst.

Vi kom från Bohuslän i väster till Norrbotten i norr och strålade samman på Brändö Konferens, strax norr om Luleå för att tillsammans delta i årets Nationella skärgårdskonferens som även detta år arrangerades av Skärgårdarnas Riksförbund tillsammans med Landsbygdsnätverket.

Snö, mörker och kyla

Efter en snabb presentationsrunda och välkomnande på torsdagsmorgonen inledde Ulf Lindgren från Surströmmingsproducenterna med vad som är på gång i Norrbotten, där snön, mörkret och kylan är en stor tillgång. Arktiskt biltestområde finns i Arjeplog och Arvidsjaur samt i en inomhushall i Piteå. Dessa verksamheter gör att besöksnäringen växer. Luleå kommun ansvarar vintertid för 25 kilometer isväg och då finns det även isbanor runt staden. Hit kommer personer från när och fjärran för att åka skridskor. Här etablerar sig också stora företag på grund av kylan

och så har man sin flygplats, Kallax, med en miljon passagerare per år.

Fiske och säl

Hur ska det svenska fiskebeståndet nyttjas? Ulf Lindgren berättade vidare att det inte bara är miljö- och klimatpåverkan som påverkar hur det svenska fiskebeståndet kan nyttjas. Sverige måste också bestämma sig för hur vi vill nyttja beståndet. Ska det primärt vara mat till människor eller till säl och skarv? Ulf tog också upp problematik kring fiskekontrollen.

– Föreroendeskapande kontroller hade varit bättre, följ med fiskaren ut och fiska. Det vore också bättre att använda sälskadepengarna till skottpengar på säl, avslutade Ulf Lindgren.

Bredband som skärgårdsutveckling

Sune Fogelström, Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, inledde med att visa en film om hur delar av Stockholms skärgård har fibrerats och berättade om

hur det har gått till. Sedan tog Anna Johansson, Byanätsforum, vid och berättade hur de arbetar. Deras fyra målgrupper är bredbandsföreningar som ska bildas, bredbandsföreningar som drifftar sitt eget nät, bredbandsföreningar som vill utveckla sitt nät och bredbandsföreningar som vill överlåta sitt nät. Två frågor som diskuterades under konferensen var fibern som en strategisk infrastruktur och hur man skall hantera efteranslutningar.

Jordbruksverkets främjanderoll inom yrkesfisket

Elin Gunve, yrkesfiskesamordnare på Jordbruksverket, berättade om verkets främjanderoll inom yrkesfisket. Hon berättade att hon har engagerat sig lite extra i säl- och skarvfrågan och selektiva fiskeredskap. 2011 lades Fiskeriverket ned och då flyttades bland annat frågor kring yrkesfiske, vattenbruk och fritidsfisket till Jordbruksverket.

Under hösten 2019 påbörjas arbetet med att ta fram en ny gemensam strategi för fisket samt tre handlingsplaner. Elin lyfte också frågan om hur vi ska få nya, unga fiskare att attraheras av yrket.

– Om de gamla slutar fiska, hur får vi nya att börja om det inte sker någon övergång? Det är också ofta de som fiskar som upptäcker om något har hänt i området, berättade Elin.

Engagerade konferensdeltagare kom med intressanta frågor och konkreta lösningar på problemställningarna.

– Det måste vara tydliga uppdrag och mål. Samhället och de större organisationerna bör vara de som leder arbetet, säger Göran Wallin när han berättade om destinationsutveckling.

Turism som skärgårdsutveckling

Göran Wallin, som arbetat med destinationsutveckling i många år berättade om hur Island hanterade turismen i samband med det stora vulkanutbrottet på 2010-talet. Innan utbrottet hade man 300 000 turister per år, några år efter utbrottet hade man 3,5 miljoner turister per år. Man byggde upp turismen kring vulkanutbrottet, sålde t-shirts och burkar med aska och man startade även upp museum.

En uppmaning från Göran Wallin var också att vi ska akta oss för att bli hemmablinda, vi ska lyssna på vad gästerna vill ha och prata väl om den bygd som vi bor och verkar i. Men frågan är hur vi håller ångan uppe och hur vi vågar ta betalt för upplevelsen?

Från havet till burken

Under konferensen fick vi först lyssna till Erika Hansson från Luleå Skärgårdsförening, när hon berättade om

hur det är att bo och verka i skärgården. Senare fick vi även höra Roger Ylinenpää, Luleå kommun, berätta om arbetet med den kommunala utvecklingsplanen för Luleå skärgård.

Jan-Eric Ericsson, SRF, berättade sedan helt kort om det fiskeprojekt som Skärgårdarnas Riksförbund kommer att driva genom förbundets arbetsgrupp för fiske.

Torsdagseftermiddagen avslutades med att Ulf Lindgren, Surströmmingsproducenterna, tog oss med på en resa genom film, bilder och ett fantastiskt berättande på hur man i byn producerar Grand Kallax Surströmming som i numrerade burkar säljs till byns fromma.

Norrbottens kustfiskare

Reinhold Andefors, Norrbottens kustfiskares producentorganisation, inledde konferensens sista dag med att berätta att de organiserar närmare

fyrtyr yrkesfiskare, registrerade småskaliga kustfiskare. Det pelagiska fisket bedrivs idag uteslutande under den isfria perioden från maj till oktober och de huvudsakliga arterna är siklöja, vild och odlad lax, strömming, sik och abborre. Länets yrkesfiskare äger unisont Kalix Ljörom, som är en skyddad ursprungsbezeichnung, en av få produkter i Sverige. Reinhold berättade också att fisket efter siklöja har bedrivits efter Norrbottenskusten varje höst sedan 1500-talet. Normalt startar fiskesäsongen den 20 september och pågår fyra till fem veckor under perioden innan siklöjan leker. Ett studiebesök hos en fiskare hade planerats in för konferensens deltagare men fiskekvoten tog slut innan besöket kunde genomföras.

Konferensen avslutades med två miniseminarier samt ett studiebesök på båten M/S Symfoni.

*Text och foto:
Anetté Larm Johansson*

Två av frågorna under paneldebatten var:

1. Hur skulle det lokala kustfisket kunna se ut 2030?
2. Vad behöver göras för att vi skall nå dit?

Så här svarade tre av deltagarna

Elin Gunve, Jordbruksverket: Märkningen är på plats och det finns en mångfacetterad yrkeskår. Upplysa och påverka politiker.

Reinhold Andefors, Norrbottens kustfiskares PO: En förnygrad fiskekår, från 65 till 50–55 år. Generationväxlingen har skett, de äldre har blivit mentorer. De äldre berättar "att det var sämre förr"

Tore Johnsson, Sveriges Fiskares PO: Händer inget så finns det inget kvar 2030, politikerna måste vakna upp.

– Vi tycker lika här men hur går vi vidare?

Tre öar med två färjeleder Ängöleden och Malöleden

Flatön, Malön och Ängön är tre öar i Orust kommun, som ligger mitt i Bohuslän. En bro binder samman Malön med Flatön och genom landhöjningen är Ängön och Flatön sammanbundna sedan lång tid.

Vintertid bor 210 personer på öarna och under sommaren ökar invånarantalet till drygt 2000. Det finns fyra stora fritidshusområden. I övrigt är bebyggelsen spridd och vi har inget större samhälle. På Malön finns en familjecamping och på Flatön ligger Handelsman Flink.

Genomfart över öarna

Våra färjor och den åtta kilometer långa vägen över öarna är också en genomfartsled som nyttjas av arbetspendlare i Uddevalla och Lysekils kommuner samt av orustbor. Genom att välja denna led förkortas antalet körda mil väsentligt, vilket sparar tid, pengar och inte minst miljön.

På sommaren är leden en mycket populär kustväg för bil- och cykel-turister.

Viktig dialog

Vi har idag en bra dialog med Färjerederiet som vi träffar på lokal nivå en gång om året och vi deltar även i SRF:s nationella färjemöten med Trafikverket Färjerederiet ett par gånger per år. Våra önskemål är en ökad turthet på kvällar och helger för att underlätta för arbetspendling, fritidsaktiviteter och för att bättre passa Gullmarsfärjan, som går över Gullmarsfjorden till Stängenäset och Lysekil. Trots att vi tillhör Orust kom-

mun där Henån är centralorten, så har många av oss kortare väg till Lysekil och väljer att åka dit för där finns bland annat en simhall.

Färja-buss passning

Det finns ingen reguljär busstrafik på Flatön. Därför är synkronisering med de bussar som vänder vid färjeläget, väldigt viktig för oss och våra skolbarn. Ofta avgår bussen från färjeläget när färjan fortfarande är mitt ute på leden. I dessa frågor försöker vi samla Västtrafik, Trafikverket, Uddevalla kommun och vår egen kommun för att hitta bra lösningar. Det är en utmaning och vi upplever att det är svårt att jobba över kommungränser-

Ängöleden

Vägnummer 751
Ängön – Frövik
Längd: 140 meter
Överfartstid: 3 minuter
Leden trafikeras av lin-
dragen färja. Resan med
vägfärjan är avgiftsfri.

Röststyrd kundtjänst
0771-65 65 65
www.trafikverket/angolen

Foto Ängöfärjan:
Pär Löfvenius, Flatön

Malöleden

Vägnummer 751
Malö – Fröjndendal
Längd: 230 meter
Överfartstid: 3 minuter
Leden trafikeras av lin-
dragen färja. Resan med
vägfärjan är avgiftsfri.

Röststyrd kundtjänst
0771-65 65 65
www.trafikverket/maloledden

Foto Malöfärjan:
Pär Löfvenius, Flatön

na. Som för alla andra öbor är fungerande kommunikationer avgörande för att våra öar ska utvecklas och att vi ska kunna bo och leva här.

Sångskatt

Flatön, Malön och Ängön ligger mitt i en lummig innerskärgård vid Malö strömmar och Nordströmmarna. Under några år på 1940-talet bodde Evert Taube på Ängön och skrev då några av sina fina visor. Sommartid är farleden livligt trafikerad av båt-
turister av olika slag.

Med på tio-lista

TV-kanalen CNN listade för några år sedan bohuskusten som ett av världens

tio vackraste vildmarksområden. Det fick stor uppmärksamhet och lockar många kajakpaddlare till våra farvatten, för att njuta av den vackra naturen. För en färjeskeppare är det dock en utmaning att också hålla koll på alla båtar, stora som små och inte minst alla kajakpaddlare som inte alltid vet hur en linfärja fungerar.

Färjehistoria

1939 kom den första färjeförbindelsen. Det var en handdriven linfärja som gick mellan Ängön och Dragsmark i Uddevalla kommun, där dagens ängöfärja fortfarande går. Innan dess fick öborna ta sig med egen båt eller nyttja olika passagerarfartyg

som trafikerade öns ångbåtsbryggor. 1954 fick färjan motor. 1957 byggdes vägen och bron över till Malön och samma år invigdes även malöfärjan som går över till Orust. Alltsedan dess har vi haft två färjeleder, varav en är bemannad dygnet runt. Sedan några år är båda våra linfärjor eldrivna och överfarten tar tre minuter. Dagtid går färjorna var tjugonde minut.

Båda färjorna drevs från början av en vägsamfällighet och det kostade då pengar att åka med färjan. 1980 tog Vägverket över malöfärjan och 1997 blev även ängöfärjan statlig. Båda färjorna är nu avgiftsfria.

Lena Kjellman, Flatön

Den vackra naturen lockar många kajakpaddlare till vattnen runt öarna.

Foto: Lena Kjellman

Det handlar inte bara om att frakta över bilar/passagerare utan hänsyn måste också tas till sjötrafiken. Det är långa köer på land och till sjöss. Ibland stress och irritation. Den gamla båten M/S Wilhelm Tham passerar ibland.

Foto: Peter Andersson

På upptäcktsresa i hållbarheten

Solen går upp över Östersjön med Kökar mitt i bilden.

Kökar kommun gör en hållbarhetsplan

Under år 2017 beslöt sig Kökar kommun för att göra en hållbarhetsplan och fick en ansökan om EU-bidrag beviljad för detta. Glada blev vi men det visar sig att hållbarhet inte är så lätt att planera ty det är en knepig fråga, säger kökarbon Christian Pleijel.

Om det bara vore att slå upp på nätet vilka områden som ska ingå i en hållbarhetsplan, hur man räknar ut hur hållbar man är, och hur hållbar man vill vara, så vore det en enkel uppgift. Men man går snabbt vilse därför att:

- (a) Ingen vet egentligen **VAD** hållbarhet är. Norges statsminister Gro Harlem Brundtland skrev på uppdrag av FN en definition 1987 – det är 32 år sedan. Småningom delade man upp hållbarheten i tre tårtbitar: social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet men vad som ingår i dessa beror på vem man frågar. Är ekonomisk hållbarhet fattigdomen i världen eller är det att det finns jobb på ön så folk kan bo där året runt? Modellen beskriver heller inte relationen mellan tårtbitarna.
- (b) Det finns olika åsikter om **VARFÖR** hållbarhetsplanen är viktig: bara på lilla Kökar har vi helt olika

syn, olika uppfattningar och olika relationer till hållbarhet. Är djurliv och sjösystem i obalans? Finns det egentligen ett klimathot? Blir vintrarna allt isfattigare?

- (c) Lösningen beror på **HUR** problemet beskrivs och vice versa (det vill säga problemdefinitionen beror på lösningen). Är vi i Norden redan så hållbara att det här är någon annans problem? Är plastpåsar bra för miljön eller inte? Borde vi skjuta av halva örnstammen?

Vi upptäckte att det är knepigt att hitta rätt och fel svar på frågorna om hur vi ska bli mer hållbara, vad hållbarhet är och hur vi ska jobba med frågan.

Wicked problems

Oj då, säger du, det låter som ett olösligt problem. Men olösliga problem är inte så ovanliga, tänk till exempel

på kärnvapnen i världen, hur hälso- och sjukvård ska finansieras och organiseras, den internationella narkotikahandeln, klimatfrågan och rymdskräp. De är alla närmast olösliga problem vilket kallas "wicked problems".

Begreppet – som inte har någon bra svensk översättning – myntades av Charles Westman på 1960-talet. Han menade att lösningen på ett wicked problem är systemtänkandet vilket innebär att man börjar jobba med tre olika delområden: Relationer, perspektiv och ramar.

Relationer

Hur hänger problemets ämnen, processer, system, pengar, personer och tid ihop?

Exempel relationer: En del av hållbarhetsplanen på Kökar gäller vatten- och avloppssituationen. I öns

vattensystem finns privata brunnar, en sjö som är vattentäkt för den kommunala vattenförsörjningen, enskilda avlopp, samfälliga system, abonnenter så som gårdar och hyresbostäder, turistföretag, småindustrier och gästhamnar och kommunens verksamheter. Men där finns också relationer till tjänstemän på lokal, kommunal och regional nivå, lokala politiker, nämnder, kommunstyrelse, fullmäktige, staten och dess myndigheter samt EU i en komplex sammanflätning av tjänster, produkter (vatten respektive avlopp), avgifter, tillstånd, drift, underhåll, nybyggnad, finansiering och en ständig oro för att vattnet inte ska räcka till och att vi skadar miljön mer än vad vi kan återställa.

Perspektiv

På vilka sätt uppfattar och tolkar olika personer och organisationer problemet?

Exempel perspektiv: Hur långt sträcker sig vår plan: 15, 25 eller 50 år? Vilket tidsperspektiv har en företagare, skolan, älgjaktlaget? Vad händer om vi vrider och vänder hållbarheten som en Rubiks kub och ser den ur optimistiskt, pessimistiskt, kulturellt, kreativt, finansiellt, juridiskt och handlingsperspektiv? Charles Westman skrev: "The systems approach begins when first you see the world through the eyes of another."

Ramar

Hur avgränsar vi problemet?
Vem och vad är "innanför"?
Vad och vem är "utanför"?

Exempel ramar: Hur stort är Kökar: 2.165 km² (kommunens havsyta) eller 64 km² (landytan)? Vilka är ansvariga för hållbarheten – är det kommunstyrelsen, eller är det alla bofasta, sommargäster och besökare som kommer hit? Ska planen omfatta bara det vi kan göra själva i vår kommun eller ska vi ta med våra grannar på Sottunga, hela skärgården? Ska vi vara en del av Ålands fina hållbarhetsagenda, är vi finnar, skärgårdsbor i Östersjön, européer? Ska den hotande kommunsammanslagningen på Åland ingå, den planerade omstruktureringen av skärgårdsstrafiken?

Vem äger egentligen Kökar?

Upptäckter

Vi har varit på upptäcktsresa i hållbarhetens land och kanske blivit lite klokare. Vi är en fjärt i universum men det känns ändå bra att försöka styra mot en vettig framtid. Här är några plus och minus:

- Om vi fick börja om, skulle vi nog har gjort planen ihop med några andra öar. Då hade vi kunnat dela på resurser så som en projektledare/redaktör, gärna en skärgårdsbo. Vi hade kunnat koppla ihop oss med ett universitet och fått studenter och kanske en professor som givit vår plan högre trovärdighet.
- + Vi ville från början att alla på Kökar skulle vara med och har verkligen ansträngt oss. Ändå finns det personer bland våra 238 bofasta – för att inte tala om de sommarboende, en viktig befolkningsgrupp – som inte känner till planen. Man kan helt enkelt inte kommunicera nog.

+ Vi har ganska kul ihop, har lärt oss ofantligt mycket om vår egen ö och upptäckt att vi kan påverka mer än vad vi trodde.

- Vi skärgårdsbor saknar en gemensam organisation, ett nätverk, en "hub" för hållbarhet. Vi har många skärgårdsorganisationer – Skärgårdarnas Riksförbund SRF, SIKO, Företagsam Skärgård, FÖSS, Nordiska skärgårdssamarbetet, Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi, Samsö Energiakademi, Orust kretsloppsakademi – men vi är "lost in transition". Det tar för lång tid, vi lär oss inte tillräckligt av varandras erfarenheter, vi kan inte tillräckligt väl bevisa fördelarna med övergången (och därmed motivera investeringar).

Vi borde ha ett ö- och skärgårdsuniversitet för att stödja den hållbara utvecklingen av våra öar, inklusive inte bara energi och miljö, utan också sociala och ekonomiska aspekter, som genererar och delar lärande både från misslyckanden och framgångar. Ett nav för kontinuerlig forskning, övervakning, utvärdering, lärande och framsteg.

Christian Pleijel,

*kökarbo som arbetar på KTH
i Stockholm och är ordförande
i Nordiska skärgårdssamarbetet.*

*Satellitfoto från 1000 km höjd tagen från
Copernicus SENTINEL 3b, copyright ESA.*

Hanna och Kristoffer med familjen på Fårö

I vår artikelserie om familjer på öar har vi besökt många öar sedan våren 2017 när vi började med en fiskarfamilj i Bohuslän. Nu har vi kommit till Fårö norr om Gotland där matlagning och bakning står i fokus på gårdskrogen som familjen driver.

Vilka ingår i familjen?

Familjen Dagerås: Hanna 32, Kristoffer 38, Bosse 6 och Edith 4.

Var bor ni?

På Hannas barndomsgård Fårö Lansa som ligger på södra delen av Fårö, inte så långt från Fårösund och bron till Gotland.

Hur kom det sig att ni hamnade på Fårö?

Kristoffer som ursprungligen är göteborgare kom till Fårö som sjutton-åring när hembageriet Sylvis döttrar sökte unga bagarlärlingar som kunde sommarjobba. Han jobbade där 11 säsonger efter det. Hanna är ju född

och uppvuxen på Fårö. Sommaren 2008 blev vi ett par och efter att ha bott tillsammans i Göteborg ett tag så flyttade vi till Fårö sommaren 2012 en månad efter att vi gift oss.

Hur ser er vardag ut?

Edith går på den kooperativa förskolan där Kristoffer är styrelseordförande och Bosse går i förskoleklass i Fårösundsskolan på andra sidan sundet. Vi driver Gåsemora Gårdskrog som är öppen nästan hela året men med varierande öppettider och uppdrag. På vårvintern har vi öppet för lunch och middagar på helgerna. Vår, försommar, sensommar och höst är det mycket bröllop, konferenser och an-

dra middagar. Under högsommaren har vi öppet för allmänheten. Vi avslutar året med julbord fyra helger innan jul och nyårsmeny för avhämtning.

Arbetet för oss är som sagt mycket varierande under året. Förutom att laga mat så sköter vi kontorsarbetet med ekonomi, personal, beställningar och planering, planering, planering. När vi inte står i köket så blir det mycket jobb framför datorn. När den ena av oss jobbar kväll är den andra hemma med barnen och när vi båda måste jobba på kväll så får vi oftast hjälp av Hannas föräldrar med barnpassning. Det är en hel del pusslande, men vi försöker alltid att få så mycket tid tillsammans som möjligt.

Vi har väldigt fin tillgång på bra och goda råvaror till gårdskrogen.
Lilla Edith visar upp en fin lök.

Foton: Eva Widlund och familjen Dagerås

Att jobba mycket och tjäna stora pengar har aldrig varit vårt mål. Vi försöker snarare jobba så lite som möjligt och ha så mycket kvalitetstid ihop som vi kan. Hemma så är det precis som på jobbet förstås mycket matlagning men med inslag av lek, bus och mys.

Vad är bra med att bo här?

Vi bor mitt i naturen med många olika naturtyper att välja på: barrskog, lövskog, stenstrand, sandstrand, raukar, träsk (sjöar), hav och hedar. Allt fångat på en väldigt liten yta och än så länge är det väldigt lite bebyggelse, det finns gott om plats här.

Våra barn och deras kompisar som växer upp här känns väldigt trygga och öppna för att träffa människor, de är väldigt sociala och nyfikna.

Vi har väldigt fin tillgång på bra och goda råvaror.

Många fåröbor har en drivkraft att klara sig själva och självförsörjning i viss mån är vanligt.

Vi har ett väldigt bra jobb där vi får jobba med det vi älskar och med varandra, samtidigt har vi till viss del möjlighet att styra vår arbetstid.

Det finns många olika naturtyper på Fårö.

Saknar ni något?

Cykelvägar och en bro istället för färja.

Hur ser ni på framtiden?

Just nu så har barnantalet ökat lite på senare år och det är alltid positivt. Unga i tjugo-trettioårsåldern uttalar sig positivt om att bo och leva på Fårö även i framtiden. Samtidigt är förutsättningarna för att bo på Fårö året runt väldigt dåliga. Det är i stort sett omöjligt att hyra något året runt och priserna för att köpa tomt eller hus är alldeles för höga för unga, småbarnsfamiljer och småföretagare.

För vår egen del så ser vi ljust på framtiden, vi har alltid planer på hur vi ska kunna utöka vår verksamhet, det gäller bara att bromsa ibland så att tiden med jobbet inte tar överhanden.

TACK familjen Dagerås!

Till kommande nummer söker vi nya familjer att skriva om. Skicka gärna tips på familjer som lever på öar så kan vi presentera dem i vår tidning.

Eva och Janni

Skärgårdarnas Riksförbund
janni@skargardarna.se
redaktionen@skargardarna.se

Vi försöker ha så mycket kvalitetstid ihop med barnen som vi kan.

Nätverksträff i Åre

12-14 november

Årets Landsbygdsnätverksträff hölls i Åre på temat "Tillsammans når vi målen för livsmedelsstrategin och landsbygdspolitiken". I samband med träffen arrangerades även Ullbaggegalan med utdelning av ullbaggar i fem kategorier.

Ett vintervitt Åre välkomnade deltagare från hela landet till Landsbygdsnätverkets träff.

Nätverksträffen inleddes med olika resande workshops och studiebesök i trakterna runt Åre och Östersund. Fokus låg på hur man kan samarbeta mer inom livsmedelskedjan. Det fanns tre olika bussturer som fokuserade på matproduktion, förädling och måltidsturism. Kvällen avslutades med en jämtländsk mingelbuffé på Restaurang Fjällsätra.

Livsmedelsstrategi och kommande landsbygdspolitik

Dag två inleddes med information om senaste nytt gällande livsmedelsstrategin. Vi fick veta mer om höstens klusterträffar och vad som nu är på gång. Samt hur de olika aktörerna i samverkan kan bidra till att vi når målen i livsmedelsstrategin.

Nästa del av programmet handlade om hur vi vill utforma kommande programperiod för att nå landsbygds- och livsmedelspolitiska mål. I dessa pass fick vi deltagare också vara aktiva

i olika workshops. All dokumentation från träffen finns att läsa på Landsbygdsnätverkets hemsida.

Ullbaggegalan

Vartannat år delas ullbaggar ut i samband med Landsbygdsnätverkets nätverksträff. Årets konferencier var Terese Bengard från Hela Sverige skall leva och för underhållningen stod Louise Hoffsten. Allt eftersom kvällen led och middagen avnjöts så steg spänningen när pris för pris delades ut. Vid vårt bord satt två av de nominerade i den sista kategorin "Nya affärsmöjligheter i blå näringar" och det värmdes i hjärtat när priset gick till det bohuslänska projektet "Fjordguiderna".

I år delades det ut Ullbaggar i de fem kategorierna:

- Smarta lands- och kustbygder
- Nya affärsmöjligheter på landsbygder
- Ungas delaktighet i landsbygdsutveckling

- Nyanländas delaktighet i landsbygdsutveckling
- Nya affärsmöjligheter i blå näringar

Inspireras av projekt

Under nätverksträffens sista dag fick vi ta del av erfarenheter från de projekt som hade nominerats till ullbaggar. Det blev en intressant exposé över hur engagemang från individer och grupperingar, med viljan att göra något för sin bygd, drivit på sina projekt. Men också om de svårigheter som man stött på under resans gång och hur dessa succesivt löstes. Därefter var det dags för workshops.

Det hela avslutades med en summering om vad myndigheterna gör för att alla Sveriges kust- och landsbygder skall ha bra villkor.

*Text och foto:
Anetté Larm Johansson*

Panelen och de Ullbaggenominerade i resonemang om hur vi underlättar för nya affärsmöjligheter, bredare delaktighet i landsbygdsutveckling och fler smarta lands- och kustbygder.

Strandskydd, åter högaktuell på riksnivå igen

Åter igen har strandskydd hamnat högt upp på den politiska agendan. Efter all kritik som gällande strandskyddslag erhållit och genom skrivningar i Januariavtalet har regeringen nu beslutat att tillsätta en ny utredning av strandskyddet. Beslut om detta togs av regeringen den 4 juni 2019.

Kritiken mot nuvarande strandskyddslag har varit intensiv och omfattande. Kritiken, ofta i form av överklaganden, kommer från kommuner, intresseorganisationer och enskilda. Det som kritiken främst riktat in sig på har varit hur flera länsstyrelser tolkat och infört lagen. Där står att strandskyddet skall vara minst 100 meter och i enskilda speciella fall upp till 300 meter. Länsstyrelser har valt att införa strandskydd på 300 meter i stora delar av våra kustområden. Detta på ett sätt att man knappast kan tala om enskilda speciella fall.

Flera som har strandområden i inlandet med mycket lågt exploateringstryck har även fått ett strandskydd på 300 meter. Man ser i dessa områden inga skäl till detta.

Den nya utredningen om strandskyddet är nu igång. Den leds av en

särskild utredare Catharina Håkansson Boman och huvudsekreterare är Per-Magnus Nilsson.

Utredningen skall föreslå författningsändringar och andra åtgärder som medför att strandskyddet görs om i grunden. Man skall ha en differentiering i regelverket beroende på lokala förhållanden. Det lokala inflytandet skall öka. Utredningen skall vara klar vid slutet av 2020, vilket tycks vara kort tid. Utredningen kommer också att företa resor i landet och besöka kommuner och länsstyrelser. Här gäller det att främst våra kommuner tar tillfället i akt att informera och tala för sin respektive kommuns behov av strand så att det kan få acceptans för detta hos utredningen.

Skärgårdarna Riksförbund, liksom de flesta som lever vid stränder eller myndigheter med strandområden är positiva till strandskydd. Vi behöver strandskydd för att motverka överexploatering av våra stränder och ge allmänheten rimligt tillträde till stränderna. Med detta sagt så måste det också vara möjlighet för kustsamhällen att få expandera då behov finns. Likaså måste företag som driver en

verksamhet med marin anknytning kunna få tillgång till strandtomter.

Äganderätten

En annan fråga vad gäller fastighets-skatten är den ekonomiska påverkan som den har på strandmark. Det har oftast kommit i kläm mellan alla diskussioner om regelverket. Men på den lilla ön Kråkerön, sydost om Marstrand, har ett kompisgäng tagit sig an frågan om förlorat värde på marken då den beläggs med strandskydd. Man anser att strandskydd är den grövsta formen av statlig stöld av enskild egendom. Det är långt värre än då preskribering sker. Vid dessa tillfällen förhandlas det alltid om ersättning till den som gör en förlust.

Öborna har nu beslutat att gå till Europadomstolen med strandskyddet. Vi ser med spänning fram emot ett utslag i frågan från EU-domstolen. Skulle det bli en vinnande dom för personerna på Kråkerön så kommer detta att få en omvälvande inverkan på strandskyddet.

Jan-Eric Ericsson

*Boendegruppen
Skärgårdarnas Riksförbund*

Ett samhälle som har fått växt fram över tid. Och det är ju så vi vill att det skall kunna få göra även framöver.

Foto: Anetté Larm Johansson

Ny arbetsgrupp kring besöksnäringen

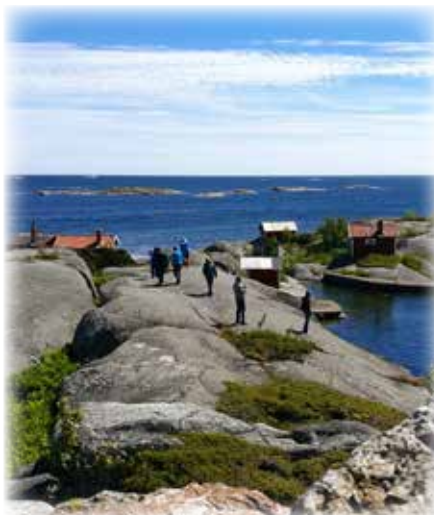
Skärgårdarnas Riksförbund har fått ytterligare en arbetsgrupp som ska fokusera på en viktig näring för många skärgårdsbor. Det handlar om besöksnäringen och den nystartade Besöksgruppen hade sitt upptaktsmöte i slutet av september.

Efter önskemål från riksförbundets medlemsföreningar har det bildats en arbetsgrupp med uppdrag att arbeta fram en nulägesbeskrivning över skärgårdsöarnas behov och intresse av att utveckla besöksnäringen. Gruppens representanter kommer från Stockholms skärgård, Bohusläns skärgård, Smålandskusten samt från Holmön och från Visingsö.

Framtidens globala resenärer

Den globala resenärens drivkrafter för att resa till Sverige är att koppla av och slippa rutiner, uppleva nya platser tillsammans med familjen och vänner. De vill också lära sig något nytt om landet de besöker, såsom kultur och livsstil, naturen samt njuta av god mat och dryck.

Den globala resenären består naturligtvis av många olika grupper, vilket blir mycket svårt att fånga med budskap och erbjudanden som passar alla dessa inriktningar. Det skulle dessutom ge en otydlig bild av Sverige som resmål. Visit Sweden har därför identifierat tre olika drivkraftssegment inom den globala resenären.

Nyfikna upptäckare

är en grupp som är mycket intresserad av att lära känna resmålet på ett djupare plan. De vill lära sig om vår kultur och livsstil, smaka svensk mat och dryck samt uppleva svenska traditioner.

Aktiva naturälskare

är den andra gruppen som vill uppleva den svenska naturen och njuta av lugnet och stillheten. De vill vara fysiskt aktiva, älskar att vara utomhus, vill känna frihet och slippa rutiner.

Vardagssmitande livsnjutare

är den tredje gruppen som framför allt vill koppla av, slippa rutiner och känna sig fria på sin resa. De njuter gärna av god mat och dryck under semestern. Gemenskapen är viktig, liksom att ha roligt och uppleva nya saker tillsammans med dem man reser med.

Svenska besöksnäringen

Besöksnäringen i Sverige omsätter cirka 337 miljarder per år, 58 procent kommer från Sverige och 42 procent från utländska besökare. Cirka 175 000 personer är sysselsatta inom näringen. 2018 ökade omsättningen med 6,4 procent. Vi kan dela in resenärerna i följande grupper:

Naturturism (jakt, fiske, äventyr, vandringar med mera)

Måltidsturism (upplevelser av mat och dryck, lokala restauranger med lokala råvaror)

Kulturturism (fysiska miljöer, scenkonst, hantverk, kulturevenemang, design och form)

Inkvartering (hotell, camping och stugor)

Fånga dagen!

Bofasta skärgårdsbor turistar på hemmaplan när vintersolen skiner och isen ligger tjock hela vägen ut till havsbandet.

Enligt Tillväxtverkets senaste årsrapport har turismen bidragit med 10600 fler jobb i Sverige under 2018. Måltidsturismen verkar ge flest nya jobb.

Megatrender fram till 2030

Det finns ett antal trender som är intressanta, bland annat globaliseringen med nya resmönster främst från Asien. Urbaniseringen skapar nya behov av hållbara lösningar för såväl infrastruktur, transporter och smarta lösningar i form av information och kommunikation. Klimatförändringar skapar SUB-trender med starkt engagemang och drivkraft. Demografins skiften, vi lever längre och har bättre hälsa. Det skapar möjligheter för nya målgrupper. Tekniska genombrott, det vill säga innovationstakten och tekniska utvecklingen kommer ta oanade kliv framåt. För besöksnäringen är mobiltelefonen "fjärrkontrollen" till den digitaliserade världen.

Verksamhetsplan

Med den här kunskapen kastade sig arbetsgruppen in i planeringsarbetet. Vi kunde konstatera att den framtida resenären är en mycket intressant person för oss på öar utmed kusten och i de större insjöarna.

Nulägesanalys

Gruppen arbetade fram en analys över nuläget bland SRF:s medlemsföreningar. Naturligtvis har vi både styrkor och svagheter men vi har otroligt många möjligheter. Analysen gav gruppen ett grundverktyg för att ta fram en lämplig strategi som ger oss användbar information för att arbeta fram en verksamhetsplan.

Syfte med en besöksgrupp

Vi ska i samverkan och i nätverk hitta metoder, verktyg och utbildning för att utveckla skärgårdsöarna med hållbar tillväxt i fokus. Detta sker i balans med öbor och markägare. Flera entreprenörer stimuleras att starta nya verksamheter, gärna med stöd och bidrag så att utbudet stämmer överens med de krav vi ställer på framtidens destinationer. De som berörs i första hand är företag och privatperso-

ner som bor och verkar i skärgårdar och på öar i de större insjöarna. Så att berörda platser får en positiv befolkningsutveckling. Företagen får en bättre tillväxt och lönsamhet och att nya entreprenörer startar upp verksamheter som bidrar till lokala utvecklingen och hållbar tillväxt.

Målsättningar och aktiviteter

Arbetsgruppen kommer nu att arbeta fram målsättningar och föreslå aktiviteter som stödjer dessa. Bland annat aktiviteter för intern information, utbildning, verktyg och metoder, stöd och bidrag samt erfarenhetsutbyte.

Deltagare i arbetsgruppen:

Nilla Söderqvist, SIKO, Margareta Anderberg, Bohusläns Skärgårdsråd, Josefin Lämås, Holmöns Utvecklingsforum, Maria Malmjöf, Smålandskustens Skärgårdsförening samt Bengt Svensson, Visingsörådet (processledare)

Text: Bengt Svensson,

Foto: Nilla Söderqvist

För kontakt med Besöksgruppen

info@skargardarna.se

Färskt vatten – bristvara i framtiden

Havs- och vattenmiljörådet hade sitt höstmöte i Stockholm i början på december.

I Havs- och vattenmiljörådet finns ett femtontal olika organisationer listade. Mötet samlade denna gång endast en tredjedel av organisationerna, kanske beroende på att mötet låg i julmånaden.

Hav och Vatten informerade om pågående projekt och direktiv. Detta möte handlade mycket om vatten där det bland annat pågår en översyn av vattendirektivet.

Vi har i Sverige stor tillgång på vatten, även om det de senaste åren har varit flera områden som har drabbats av vattenbrist. Ännu värre är det i södra Europa och i framtiden får vi vara beredda på att dela med oss. Kan man exportera gas i pipelines, går det säkert lika bra med vattenpipelines från Sverige till övriga Europa.

En rapport från 2009 pekar på att vattenbehovet kommer att överstiga tillgången med 50 procent i några utvecklingsregioner 2030.

Rapporteringar i övrigt var det om Engångsplastdirektivet, ett uppdrag från regeringen, samt om hur läget är i Åtgärdsprogrammet för havet, Åtgärdsprogram när det gäller LOVA och LEVA, Vraksanering, Kalkning och om en ny version av Fiskestrategin.

Lennart Andersson
Miljö & Energigruppen
Skärgårdarnas Riksförbund

En 50-bilarsfärja på Vaxholmsleden bland segelbåtar och motorbåtar i alla storlekar.

Foto: Eva Widlund

Ny färjesamordnare vid höstens möte med Trafikverket Färjerederiet

I oktober hade Skärgårdarnas Riksförbunds färjegrupp ett nytt möte med Trafikverket Färjerederiet på Trafikverkets huvudkontor i Solna. Det innebar även ett möte med en ny kontaktperson för gruppen. Den första september tillträdde Camilla Kindström som nationell färjesamordnare och hon fick nu uppdraget att leda dagens möte. Med på höstmötet var också rederichef Erik Froste och trafikchef Margus Pöldma från Färjerederiet. Längre fram i artikeln berättar de själva vilka roller och arbetsuppgifter de har runt våra gula färjor i Trafikverkets regi.

Från SRF deltog Lena Kjellman från Flatön, Björn Sjöblom från Yxlan, Tord Lindh från Hemsön och Lena Egnell från Holmön. Färjegruppen har valt att dela in de olika färjelederna i områden där varje gruppmedlem ansvarar för ett antal leder som man i sin tur håller kontakt med.

Som vanligt utgår vi från tidigare mötesanteckningar och stämmer av eftersom många frågor tar väldigt lång tid att komma någon vart med. Samtidigt tar vi upp nya frågor som dykt upp på de olika lederna och framför sådant som fungerat bra. Här nedan följer några av de frågor som diskuterades under mötet.

Lyrleden

Önskemål om breddning av väg på Lyrösidan har framförts under många år på våra möten. Eftersom det inte är en fråga för Färjerederiet

har frågan i stället förts vidare av Lyröföreningen till Region Väst och vi kan nu meddela att en Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) har startats för att bland annat bereda frågan.

Margus informerade om att en större färja vid namn Kornelia kommer att gå på Ängö- och Lyrleden vid behov.

Vaxholm/Oxdjupet

Befolkningen ökar på Rindö och närliggande öar och därmed även trafiken. Färjerederiet håller på att bygga två nya färjor som tar 60 bilar istället för de 50-bilarsfärjor som idag trafikerar lederna. Dessa förväntas komma om två-tre år.

Furusund

Färjerederiet planerar att flytta färjan Merkurius som är en 60-bilarsfärja från Gräsöleden till Furusundsleden.

Gräsöleden

För att få en jämnare ström av bilar genom Öregrund vill Färjerederiet förändra från en stor färja som tar 60 bilar och en liten färja till två mellanstora färjor som vardera tar 40 bilar. Den förändringen kommer troligtvis att ske i början av 2020.

Holmöleden

Trafiken till och från Holmön har haft stora problem under en längre tid. En arbetsgrupp bestående av representanter från Umeå kommun, Länsstyrelsen i Västerbotten, Region Västerbotten, Trafikverket, Färjerederiet, Holmöns Utvecklingsforum och Kommunikationsgruppen på Holmön jobbar tillsammans för att få fram en förbättrad lösning för Holmötrafiken kortsiktigt (för den kommande vintern) och på lång sikt. Holmöns frågor diskuterades därför inte så ingående på mötet i Solna.

Allmänna frågor

Kallelser av de gula färjorna sker idag på olika sätt över hela landet. Färjerederiet arbetar på att ta fram en app där man ska kunna gå in och kalla på färjor. Vi vet ännu inte när den appen kommer att vara klar för användning.

När det är stopp på lederna är Färjerederiet ansvariga för att informationen kommer ut. Rederiet har en kedja av information så om alla gör som de skall så fungerar det. Slutligen kan vi meddela att hjärtstartare till alla rederiets färjor håller på att beställas.

Personliga presentationer av Trafikverkets färjegrupp

Vilka är det då från Trafikverket som färjegruppen från SRF samtalar med på dessa möten? Här presenterar de sig själva.

Färjesamordnare

Mitt namn är **Camilla Kindström** och jag arbetar som nationell planerare för färja och sjöfart.

Jag arbetar främst som Färjesamordnare i Trafikverket och är länken mellan Trafikverket och Färjerederiet. Jag tillser att vi har ett fungerande Funktionellt avtal mellan Trafikverket och Färjerederiet, det innebär att uppdatera avtalet när det går ut och förhandla om det, följa upp både de funktionella kraven samt ekonomin.

Jag arbetar även med andra sjöfartsfrågor inom Trafikverket, till exempel sitter jag med i Trafikverkets sjöfartsportfölj.

Trion som tog emot SRF:s färjegrupp vid höstens möte

Margus Pöldma, Camilla Kindström och Erik Froste. Foto: Björn Sjöblom

Rederichef

Mitt namn är **Erik Froste** och jag arbetar som rederichef i Färjerederiet.

Min titel är rederichef, och mina arbetsuppgifter motsvarar en Vd:s, i vanliga företag. Mitt ansvar är att Färjerederiet levererar avtalad service, utvecklas, följer budget samt uppfyller alla lagar och regler.

Mina dagar handlar mycket om att sätta mig in i Färjerederiets olika delar, vi har 70 fartyg och 40 leder. Samt genom olika grupper ta strategiska beslut för färjerederiets framtid. En stor del av min arbetstid går också åt till att vara "ansiktet utåt".

Det sker mycket på sociala medier som LinkedIn och Instagram, följ mig gärna. Men också att hålla föredrag på konferenser och för andra företag samt vara ute och träffa mina kollegor runt om i Sverige.

Trafikchef

Mitt namn är **Margus Pöldma** och jag arbetar som trafikchef i Färjerederiet.

Jag är trafikchef med ansvar för turistlistor och trafikutbud. I mitt fögderi ingår även att vara fleetmanager, det vill säga vara ansvarig för hela färjeflottan och de prioriteringar som krävs då färjorna inte alltid räcker till.

Därutöver har jag ett säkerhets- och kvalitetsansvar och leder därför rederiets internrevision och beredskapsfunktion samt ansvarar för certifieringar och myndighetskontakter.

Jag är sjöman i botten, med erfarenhet från både utesjöfart och skärgårdstrafik, som via Sjöfartsinspektionen och Waxholmsbolaget hamnat i Färjerederiet.

Färjegruppen tackar för ännu ett givande möte tillsammans med Trafikverket Färjerederiet. Vårens möte är bokat till den 16 april på Trafikverkets huvudkontor i Solna.

Lena Egnell, Holmön

Färjegruppen inom Skärgårdarnas Riksförbund

UTÖKNING AV FÄRJEGRUPPEN

Färjegruppen inom SRF med fokus på de gula färjorna har funnits sedan 2011. Två gånger per år har representanter från gruppen träffat personal från Färjerederiet Trafikverket för en genomgång av våra färjeleder som, i första hand, finns inom förbundets medlemsföreningars områden.

PÅ GÅNG

Eftersom det finns flera områden med andra färjor än de gula håller det nu på att bildas ytterligare en grupp inom Skärgårdarnas Riksförbund som kommer fokusera på trafiken med de vita färjorna.

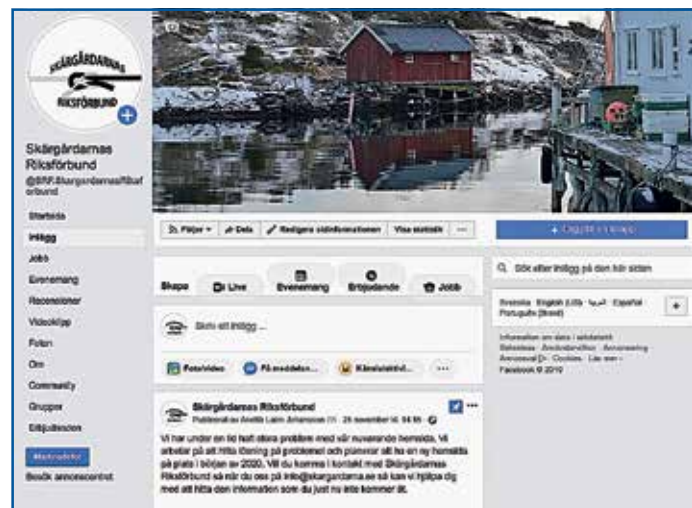
NY LOGGA

Den nya loggan symboliserar arbetet med både de gula och de vita färjorna.

Facebook – ett sätt att påverka

tidning, nyhetsbrev, e-post och nu facebook

Påverkan på flera sätt, Skärgårdarnas Riksförbund vill påverka – så att vardagen blir bättre för de som bor och verkar i kustsamhällen och på öarna.

Skärgårdarnas Riksförbund deltar i många samtal och diskussioner, kanske fler än någonsin. Vår externa kontaktyta har ökat genom allt arbete som medlemsföreningarna och arbetsgrupperna gör.

Digitaliseringen erbjuder helt nya möjligheter för fler att delta i fler diskussioner, att veta mer om vad som händer runtomkring oss, att bli mer kunniga, bättre pålästa med mera.

Det finns många olika verktyg för digital påverkan att välja mellan, Facebook, Instagram, Twitter bara för att nämna några. Skärgårdarnas Riksförbund har valt att navigera i detta grunduppfyllda hav av möjligheter genom att välja några bestämda sätt att påverka digitalt och Facebook är ett av dessa sätt.

Kompletterat med ett bra kontaktregister för påverkan med nyhetsbrev och e-post samt en tidning som sprids både digitalt och per post renodlar vi vårt påverkansarbete.

Facebook har inte alltid det bästa ryktet, en arena för de som vill påverka genom att skrika högst säger några. Men på ett möte eller en konferens kanske man når 20–30 personer med sitt budskap. Ett inlägg på Facebook kan lätt nå 600. Dessutom ges möjligheten för läsaren att kommentera, det vill säga det uppstår en dialog som för saken framåt. Skärgårdarnas Riksförbund tänker använda Facebook som en arena för att föra fram våra synpunkter, lyssna, förstå andras synpunkter och diskutera vidare med den som vill. Andra kanske använder

verktyget annorlunda men det gör inte verktyget som sådant sämre.

Titta gärna in på vår Facebooksida och kommentera våra inlägg. Du hittar den enkelt genom att söka på Skärgårdarnas Riksförbund.

Om du själv vill göra ett längre inlägg går det bra att skicka inlägget till info@skargardarna.se så sköter vi resten.

Närvaron på Facebook är en del av digitaliseringen av Skärgårdarnas Riksförbund som nu stegvis genomförs. Ny modern hemsida, digitaliserat kontaktregister och ett nytt sätt att göra vår lagrade information sökbar är andra delar.

*Sune Fogelström, ordförande
Skärgårdarnas Riksförbund*

Unga öbor söks till äventyr i finska skärgården

I månadsskiftet juni/juli 2020 kommer ett läger för 24 ungdomar som bor på små öar i Danmark, Finland och Sverige att arrangeras. Projektet stöds med finansiering från Nordplus under programmet "Nordplus Nordic Languages" och vänder sig till ungdomar i åldrarna 12–15 år. En lägeravgift på 100 euro per deltagare kommer att tas ut. Anslutningsresa till och från Stockholm betalas av också av respektive deltagare.

Lägers temen är språk och kultur och lägerspråk kommer att vara danska och svenska. Ungdomarna träffas på skärgårdsön Brännskär utanför Åbo. Där får de under några dagar utbyta erfarenheter av att leva på en skärgårdsö, lära sig mer om varandras kulturer och språk samt pröva på diverse utomhusaktivitet såsom klättring, kajakpaddling och bågskytte med mera.

Anmälan görs till info@skargardarna.se Sverige har åtta platser och om intresset är stort kommer vi att lotta fram deltagarna. Sista ansökningsdag 15 februari 2020.

Slutprodukt från projekt Fyrar

Dags att beställa fyraffischer

I nätverket för skärgårdsskolor har det genom åren jobbats med många olika teman som har resulterat i olika tryckta produkter. Det största projektet var nog Skärgårdsbarnens Geografibok, som fortfarande finns att köpa från Skärgårdarnas Riksförbund.

Det senaste projektet som tolv skolor deltog i handlar om fyrar och det arbetet har vi berättat om i tidigare nummer av vår tidning.

Skolor som deltog i fyrprojektet var från olika öar som Seskarö längst i norr till Ven i söder. Slutprodukten är en fyraffisch med barnens målade fyrar på framsidan och faktatext på baksidan. De säljs både som en större A2 för att sättas upp på väggar i klassrum och i andra större lokaler samt som A3, en storlek som kanske passar bättre hemma.

Genom att klippa ut rutorna i affischerna kan man få tolv fyrkort med bild på ena sidan och text på andra sidan. Med två affischer kan man på så vis skapa sig ett memoryspel eller använda korten som bokmärken med mera.

För att beställa och få information om priser och leveranser kontakta Skärgårdarnas Riksförbund på vår info-adress.

Eva Widlund, Skärgårdsskolor i nätverk
info@skargardarna.se

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

SRF vill informera och påverka och skapa förståelse för livsvillkoren för åretruntboenden i skärgården. SRF vill se fungerande skärgårdssamhällen som lever gott hela året. Därför är våra viktiga frågor boende, arbete, service och miljö. SRF är ett nationellt förbund med femton medlemsföreningar som ska täcka upp olika regioner i skärgårdssverige. Minst två möten arrangeras per år för våra medlemsföreningar. Utöver detta kan arbetsgrupperna bjuda in till möten kring ett visst tema.

Den viktiga länken – kontaktpersonerna

Det är medlemmarna i våra skärgårdar som är basen för förbundets verksamhet. Varje förening utser kontaktpersoner från sitt område. Dessa personer är länken mellan föreningen och SRF:s styrelse och personal. De har en betydelsefull uppgift att fylla i två riktningar. Det är dessa personer som får information från förbundet för att informera vidare i sitt område. Det är även dessa personer som för vidare medlemsföreningarnas frågor till förbundets styrelse och arbetsgrupper.

Tidning, e-post och facebook

Tidningen Vi skärgårdsbor skickas som en papperstidning fyra gånger om året. Här rapporteras bland annat om förbundets verksamhet och om arbetet med de små öarna i Europa. I övrigt är det mejl som används som kommunikationskanal. Inom våra arbetsgrupper finns även några Facebookgrupper för de personer som ingår i respektive grupp.

Nytt för hösten är Skärgårdarnas Riksförbunds Facebook sida, se mer vad ordförande skriver på sidan intill!

Dags att betala medlemsavgiften för 2020

För att få tidningen Vi skärgårdsbor utan uppehåll är det dags för gamla och nya personliga medlemmar att betala medlemsavgiften i början av året.

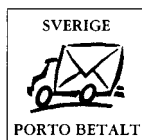
Personligt medlemskap

För den som engagerar sig i skärgårdsfrågor i stort och smått går det bra att bli personlig medlem i Skärgårdarnas Riksförbund.

Som personlig medlem stöder du förbundets arbete och får information kopplat till olika skärgårdsfrågor till din e-postadress samt fyra gånger per år kommer tidningen Vi skärgårdsbor på posten.

För personligt medlemskap betala in 200 kr till bankgiro 766-0525, uppge namn, postadress och e-post-adress.

För kontakt: info@skargardarna.se

Snart ett nytt år – med nya tidningar

Hur kommer nästa års tidningar se ut, vad kommer de innehålla?

Inför varje nytt år funderar jag över vad nästa års tidningar ska innehålla. Vilka händelser kommer rapporteras och vilka artiklar kommer vi kunna läsa? Har vi tillräckligt många bilder från olika skärgårdsområden?

Genom åren har vi fått olika bidrag från arbetsgrupperna och styrelsen och andra skärgårdsbor. Vi har försökt att få blandade nummer så det alltid ska finnas något intressant för alla att läsa. Under senare tid har vi i varje tidning presenterat familjer som satsar på ett liv på någon ö. Dessa artiklar har vi fått mycken uppskattning för. Likaså presenteras färjeleder undan för undan, varje arbetsgrupp som fokuserar på sitt tema bidrar med olika artiklar.

Fotografier till SRF

Inför verksamhetsåret 2020 önskar vi förutom tips på innehåll också bilder. Inte bara vackra vyer utan bilder där det händer något, bilder på människor som är verksamma inom olika områden. Kom dock ihåg att få medgivande från personerna på bilden att det kan bli publicerat i vår tidning eller på webben. Vill du bidra med bilder hör av dig till redaktionen på redaktionen@skargardarna.se

TACK för alla bidrag detta år till Vi skärgårdsbor, en tidning som ska vara om, för och av skärgårdsborna. Detta nummer är nr 49 totalt och nästan lika länge har Hemsköborna varit med oss med sina små budskap. Vi i redaktionen ser också fram emot ett nytt år med nya möjligheter.

Med önskan om
ett GOTT innehållsrikt skärgårdsår 2020!

Eva Widlund, redaktör

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

De bofasta skärgårdsbornas riksorganisation

Våra medlemsföreningar

Bohusläns Skärgårdsråd

Hvens Byalag

Blekinge Kust- och Skärgårdsförening

Smålandskustens Skärgårdsförening

Östergötlands Skärgårdsförening

Visingsörådet

Vinöns Kultur- och Hembygdsförening

Sörmlands Skärgårds Intresseförening

SIKO Skärgårdens Intresseföreningars
Kontaktorganisation (Stockholm)

Gräsö Skärgårdsråd

Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening

Hemsö Skärgårdsförening

Holmöns Utvecklingsforum

Luleå Skärgårdsförening

SURF Skärgårdens Ungas Riksförening

Hemsköborna

Originalserie av Anders Persson / Copyright 2019

...ser fram emot ett Nytt År med möjligheter!

